

## РОЗДІЛ 3. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

АВТЕНТИЧНІ ТЕКСТИ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ  
МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВAUTHENTIC TEXTS AS MEANS OF TEACHING ENGLISH  
OF FUTURE DOCTORS

У статті розглядаються переваги використання автентичних текстів як одного із засобів навчання англійської мови майбутніх лікарів у медичних закладах вищої освіти. Зважаючи на факт, що оригінальні тексти є основним джерелом автентичної англійської мови, відповідно, їх використання на заняттях значно покращить процес засвоєння англійської мови майбутніми лікарями. Визначено основні етапи роботи з автентичними текстами на практичному занятті, а саме: «підготовчий», «етап читання для розуміння загальної ідеї», «етап читання для розуміння деталей» та «етап обговорення прочитаного». Перший «підготовчий» етап спрямований на зняття лексико-граматичних чи змістових труднощів тексту, другий етап «читання для розуміння загальної ідеї» покликано для розуміння студентами основної інформації тексту, третій етап «читання для розуміння деталей» спрямований на засвоєння деталей прочитаного; останній етап «обговорення прочитаного» передбачає використання змісту прочитаного для аналізу та формулювання власної думки щодо змісту прочитаного.

Також у статті визначено поняття «автентичний/оригінальний текст»; зазначені необхідні умови для покращення процесу навчання англійської мови майбутніх лікарів шляхом використання оригінальних текстів. Обґрунтовано доцільність використання вправ та завдань на кожному етапі презентації тексту. Запропонована організація роботи з автентичним текстом, яка сприятиме підвищенню якості процесу засвоєння матеріалу з англійської мови медичного спрямування на заняттях з англійської мови шляхом використання розроблених завдань для кожного етапу читання автентичного тексту та підвищення мотивації до навчання через професійний зміст матеріалу.

**Ключові слова:** автентичний/оригінальний текст; читання для розуміння загальної ідеї; читання для розуміння деталей; мотивація; професійна компетентність.

The article deals with the advantages of using authentic texts as one of the means of teaching English to future doctors in medical universities. There is a well-known fact that the original texts are the main source of authentic English, their use in the classroom will significantly improve English learning process of future doctors. The main stages of working with authentic texts in a practical lesson are defined as "pre-reading", "reading for gist", "reading for details" and "post-reading". The first "pre-reading" stage is aimed at removing lexical-grammatical or lexical difficulties of the text, the second stage "reading for gist" is designed for students to understand the main information of the text, the third stage "reading for the details" is aimed at comprehension of the details of what has been read; the last stage of "post-reading" involves discussions using the content of an authentic text to analyze and formulate one's own opinion regarding the content of the text that has been mastered. The article also defines the notion of "authentic/original text" as materials created by native speakers and for native speakers. The necessary conditions were indicated for improving English learning process of future doctors through the use of original texts. The expediency of using exercises and tasks is substantiated at each stage of text presentation. The article offers the sequence of interconnected stages of reading the authentic texts which will contribute to the improvement of the reading process by using specially tailored tasks for each stage of reading and they increase the motivation to study through the professional content which is the main aim of educational process in medical universities.

**Key words:** authentic/original text; reading for gist; reading for details; motivation; professional competence.

УДК 37.016.77:81-067.875.4

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/80.1.10>

Аврахова Л.Я.,

доцент кафедри мовної підготовки  
Національного медичного університету  
імені О.О. Богомольця

### Постановка проблеми у загальному вигляді.

Наразі останні сумнозвісні події в Україні, зокрема російська агресія проти України посилили процес міграції як серед студентів, так і серед викладачів різних закладів вищої освіти. Таким чином, необхідність швидкої адаптації за кордоном сприяє посиленню мотивації вивчення англійської мови фахівцями різних галузей. У той же час, процес навчання англійської мови майбутніх фахівців різних галузей неможливий без використання автентичних (оригінальних) матеріалів. Разом з тим, компетентнісний підхід також передбачає використання автентичних матеріалів для навчання іноземної мови. Як

зазначає К. Рудницька [6], компетентнісний підхід передбачає не лише трансляцію знань, умінь і навичок від викладача до студента, а формування у майбутніх фахівців професійної компетентності, яка значно підвищується шляхом використання іноземних автентичних матеріалів. Відповідно, реалізація такого підходу спрямована на застосування інтерактивних методів під час навчання роботи з автентичними текстами майбутніми фахівцями, їх рефлексію та готовність до застосування у практичній діяльності професійних знань і умінь [5].

Поняття «автентичні/оригінальні матеріали», визначається К. Галацин [1], як матеріали

спрямовані на ознайомлення з особливостями, традиціями інших народів загалом та результатів діяльності фахівців різних сфер. Таким чином, автентичні матеріали розуміються як такі, що створюються не з метою навчання, а носіями мови і для носіїв мови.

У цьому контексті великого значення у процесі професійної підготовки майбутніх лікарів набувають автентичні тексти медичного спрямування, які збільшують об'єм знань за рахунок того, що надають доступ до більшої кількості джерел. Для подальшого розуміння змісту автентичних текстів, на практичних заняттях з англійської мови у медичних закладах вищої освіти, де студенти опановують іноземну мову за професійним спрямуванням, основним завданням є опанування професійно-спрямованої лексики, що пов'язана з виконанням професійних обов'язків лікарів. Для вирішення цього завдання великого значення набуває використання автентичних англомовних текстів медичного спрямування. Особливості використання оригінальних текстів на занятті з англійської мови були досліджені як вітчизняними [1,4], так і зарубіжними науковцями [7, 8, 9] тощо.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій** [1, 4, 7, 8, 9] стверджує, що методика роботи з автентичним текстом часто зводиться до звичайного читання уголос, перекладу та виконання після текстових вправ на переказ або написання твору. Як наслідок, поставлена мета – навчання англійської мови – не досягається повною мірою. Це означає, що студенти мають великий словниковий запас, але не в змозі його реалізувати на практиці під час спілкування на професійні теми. Таким чином, для підвищення ефективності процесу навчання англійської мови медичного спрямування, використання оригінальних текстів на практичному занятті вимагає чіткої організації роботи та запровадження обов'язкових завдань, що сприяють використанню медичної термінології з опрацьованих текстів у власному мовленні студентів. У такому випадку опрацювання оригінальних текстів буде мати велику ефективність для підвищення не тільки іншомовної компетентності, а й професійної.

**Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми.** Аналіз наукових праць [1, 4, 7, 8, 9] дає підстави стверджувати, що більшість викладачів не приділяє достатньої уваги дослідженню питання використання оригінальних текстів на занятті з англійської мови у закладах вищої медичної освіти.

**Мета статті** – дати визначення поняттю «автентичні/оригінальні» тексти; проаналізувати переваги використання автентичних текстів на занятті з англійської мови як засобу навчання англійської мови за професійним спрямуванням майбутніх лікарів, та визначити основні етапи

роботи з ними на заняттях з англійської мови в медичних ЗВО.

**Виклад основного матеріалу.** Оригінальний англомовний текст є засобом навчання англійської мови, що обумовлюється високою інформативністю, тому що може містити у собі як нові лексичні одиниці, так і нову інформацію професійного характеру. Необхідно зважати, що інформація, представлена в наочній формі, є найбільш доступною для сприйняття, засвоюється швидше і якісніше. Використання таких текстів на заняттях має багато переваг і для викладача, і для студентів. Зокрема, у медичних ЗВО, де викладач англійської мови не є фахівцем у професійному аспекті, що вивчається студентами, автентичні тексти, підготовлені носіями мови та експертами в професійній тематиці, є дуже корисними [2]. Використання оригінальних текстів як засобу навчання англійської мови майбутніх лікарів дозволяє вирішувати важливі завдання. По-перше, при роботі з ними студенти мають можливість сприймати автентичну англійську мову, що сприяє кращому формуванню іншомовної компетентності майбутніх лікарів [3]. По-друге, автентичні тексти забезпечують візуальну підтримку інформації, яка пояснюється на занятті викладачем. Перечитуючи автентичні тексти студенти медичних факультетів дізнаються більше фахової інформації про анатомічну будову людини, фізіологічні, патологічні процеси та методи лікування хвороб. Залучення авторитетної інформації з наукових статей на заняттях сприяє ефективному підвищенню якості формування іншомовної компетентності майбутніх лікарів, оскільки оригінальні наукові статті демонструють об'єктивність, релевантність та достовірність інформації, яка подана у підручнику.

Варто також зазначити, що однією з обов'язкових умов ефективного формування іншомовної компетентності є висока внутрішня мотивація студентів, над формуванням якої слід працювати постійно, а залучення оригінальних текстів до освітнього процесу сприяє успішному вирішенню цього завдання [2]. Крім того, іншомовні автентичні тексти – це засіб, який дає змогу збагатити словниковий запас студентів, а також є способом формування іншомовної комунікативної компетентності майбутнього лікаря [3, 6]. Таким чином, використання автентичних текстів на заняттях з англійської мови у медичних ЗВО сприяє розвитку мотивованості мовленнєвої діяльності та самомотивації студентів, за умов, коли вони викликають інтерес і зацікавленість у студента. Отже, викладачу необхідно прагнути того, щоб англомовні тексти мали не тільки достовірну інформацію, а й таку, що відповідає фаховій спрямованості студентів.

Важливо також наголосити, що головна увага має бути спрямована на формування студентами

особистої думки з приводу прочитаного та власних висновків. Успішне досягнення цієї мети можливе лише за умови методично організованого застосування та систематичного використання автентичних текстів. Відповідно до викладеного вище, оригінальний текст має відповідати низці вимог, а саме:

- бути змістовним;
- відповідати фаху студентів;
- бути точно узгодженим з навчальним матеріалом;

- відповідати рівню знань студентів;
- бути невеликим за обсягом.

Презентація автентичного тексту, як засобу навчання англійської мови медичного спрямування майбутніх фахівців може здійснюватися на різних етапах практичного заняття:

- перевірки домашнього завдання;
- пояснення нового матеріалу;
- закріплення вивченого матеріалу;
- перевірки знань у процесі заняття.

На думку зарубіжних фахівців [8, 9] роботу з текстом доцільно проводити у чотири етапи: «підготовчий», «етап читання для розуміння загальної ідеї», «етап читання для розуміння деталей» та «етап обговорення прочитаного».

Рекомендовано враховувати особливості специфіку медичних текстів під час планування кожного з етапів заняття.

Перший етап «підготовчий» спрямований на мотивування студентів та зняття можливих лексичних, граматичних або професійного характеру труднощів у сприйнятті тексту. Власний педагогічний досвід показує, що на практичних заняттях з англійської мови студенти часто читають тексти, які є інформаційно складними. Наприклад, студенти другого курсу медичних факультетів, згідно з освітньою програмою, не вивчають патологію, проте на заняттях з англійської мови їм пропонується опрацьовувати тексти клінічного характеру [2]. Безумовно, такі тексти є складними для студентів другого курсу, але натомість вони мотивують майбутніх лікарів на подальше формування професійної компетентності. Проте, така мотивація студентів є можливою лише за умови ґрунтовного роз'яснення незрозумілих аспектів.

Тому, на цьому етапі доцільне використання таких типів завдань:

- передбачення лексичних одиниць, що наявні у тексті;
- поєднання лексичних одиниць, що наявні у тексті, з відповідним перекладом на рідну мову;
- поєднання лексичних одиниць, що наявні у тексті, з малюнком або фотографією;
- поєднання лексичних одиниць, що наявні у тексті, з дефініцією. Останнє слід використовувати в групах, де студенти мають переважно високий рівень англійської мови.

Наступний «етап читання для розуміння загальної ідеї» спрямований на забезпечення подальшого розвитку іншомовної компетентності майбутніх лікарів з урахуванням їх реальних можливостей сприймання іноземної мови. Цей етап передбачає фактичне читання. На даному етапі текст доцільно переглянути не зважаючи на подробиці, так як основна мета цього етапу зрозуміти про що саме йдеться мова у тексті. Тому викладачу варто встановити ліміт часу для студентів. Типи вправ, які доцільно використовувати після першого читання тексту:

- добрати заголовок до тексту;
- обрати найбільш відповідний варіант заголовку тексту;
- запропонувати власний заголовок.

Після того як студенти зрозуміли основну інформацію з тексту, необхідно переходити до другого етапу «етап читання для розуміння деталей». Цей етап має на меті більш глибоке розуміння тексту, тобто звертання уваги на деталі, які потім дадуть можливість студентам дійти власного висновку.

Типи завдань, що можуть бути використані на виокремлення детальної інформації, такі:

- відповіді на запитання до тексту;
- визначення правильних/неправильних стверджень;
- поєднання частин тверджень, що мають однакове змістовне навантаження;
- вибудовування логічної послідовності з окремих частин тексту;
- ставлення запитань до прочитаного;
- встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

Окремим видом роботи є «читання тексту у парах чи групах». Група студентів поділяється на міні групи чи пари. Кожен з учасників групи читає свою частину тексту, після чого, кожен з учасників по черзі переказує основний зміст прочитаного. Таким чином, коли всі учасники групи ознайомлені зі змістом тексту, вони переходять до виконання після текстових вправ, що мають на меті перевірити якість засвоєної інформації [2]. Такий вид роботи доцільно використовувати, якщо студентам необхідно опрацьовувати великий текст. У такому випадку, його доцільно розбити на частини і розподілити їх серед усіх учасників групи. Разом з тим це дозволить урізноманітнити роботу з текстом і буде сприяти тренуванню не тільки навичок читання, а й аудіювання і говоріння.

Етап «етап обговорення прочитаного» спрямований на використання початкового тексту як основи й джерела формування іншомовної комунікативної компетентності [2].

Для досягнення мети останнього етапу «обговорення прочитаного» доцільно використовувати завдання, що стосуються:

- обговорення змісту прочитаного в цілому;
- рольові ігри, в основу яких покладений сюжет або ситуації з тексту;

- дискусії або дебати щодо змісту тексту;
- написання власного варіанта завершення тексту;
- висловлення власної думки, що містить аналіз прочитаних фактів;
- написання статті щодо прочитаного.

Основу роботи, під час виконання зазначених завдань, становить коментування, обговорення, інтерпретація розглянутих у автентичному тексті проблем без візуальної опори на текст.

Додатковим етапом роботи з оригінальним текстом є етап «використання тексту в комунікативній ситуації», коли студенти використовують зміст прочитаного для вирішення інших комунікативних завдань. Таким чином, зміст тексту стосовно певного захворювання студенти можуть використати для виконання комунікативних завдань прогнозування його ускладнення або прочитавши текст про патологію захворювання студенти можуть створити новий текст про симптоми його захворювання. Наприклад, статтю щодо патогенезу цукрового діабету доцільно використати для обговорення таких ускладнень, як серцева кардіоміопатія, нефропатія, ретинопатія чи діабетична стопа і газова гангрена. Відповідно, на цьому етапі доцільним є застосування таких видів завдань, як:

- проектна робота;
- інтерв'ю;
- «круглі столи»;
- дебати, де студенти аргументують власну точку зору.

Отже, зазначене вище дає підстави стверджувати, що автентичний тест – це ефективний засіб навчання англійської мови медичного спрямування майбутніх лікарів, оскільки він активує увагу студентів та, водночас, сприяє формуванню професійної компетентності. Таким чином, автентичний текст може справити сильне враження на студентів, перетворюючись на стимул для додаткової мотивації у подальшому професійному розвитку.

**Висновки та перспективи подальших досліджень.** У статті надано визначення поняттю автентичні/оригінальні тексти; проаналізовані переваги використання автентичних текстів, як засобу навчання англійської мови майбутніх лікарів, та

визначені етапи їх презентації («підготовчий», «етап читання для розуміння загальної ідеї», «етап читання для розуміння деталей» та «етап обговорення прочитаного») на практичних заняттях з англійської мови у медичних закладах вищої освіти. Перспективи подальших наукових досліджень полягають у розробці методики навчання майбутніх лікарів письмових навичок англійською мовою.

#### БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Галацин, К. Використання автентичних текстів на заняттях з англійської мови в технічних закладах освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2019. № 10 (94). С. 11–21. DOI: 10.24139/2312-5993/2019.10/011-021.
2. Захарова В.О. Формування іншомовної компетентності майбутніх фахівців із стоматології: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Національний медичний університет імені О.О. Богомольця. К., 2020. 275 с.
3. Захарова В.О., Кульбашна Я. А. Структура іншомовної компетентності майбутніх фахівців із стоматології. *Освітологія*. 2018. № 7. С. 157–163.
4. Коротка Н.В. Роль автентичних матеріалів у вивченні ділової англійської мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологія». Острог: Вид-во НаУОА. 2018. Вип. 4(72), грудень. С. 124–127.
5. Підмазіна О.М. Навчання англійської медичної лексики засобами інтерактивних методів в умовах дистанційного навчання. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 65 Т.2. С. 95 – 98. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/65.2.20> (дата звертання: 29.01.2025).
6. Рудницька К. В. Сутність понять «компетентнісний підхід», «компетентність», «компетенція», «професійна компетентність» у світлі сучасної освітньої парадигми. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2016. Вип. 1. С. 241–244. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped\\_2016\\_1\\_61](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2016_1_61) (дата звертання: 29.01.2025).
7. Harmer J. *How to teach English*. L.: Longman, 2000. 198 p.
8. Harmer J. *The practice of English language teaching*. London: Longman Group UK Limited, 1991. 371 p.
9. Scrivener J. *Learning Teaching*. London: Collins ELT, 2002. 432 p.